



S073/2026

INFORME EN RELACIÓ AMB BÉNS PROTEGITS DEL PATRIMONI ARQUITECTÒNIC PER LA LLEI 9/1993 DEL PATRIMONI CULTURAL CATALÀ

Exp. núm.: 009-2026-SPAT
Sol·licitant: Ajuntament de Vinyols i els Arcs
Assumpte: Arranjament de la coberta de l'edifici de l'Ajuntament de Vinyols i els Arcs. Carrer Major, 2
Municipi: Vinyols i els Arcs (Baix Camp)

FETS

En data 3 de febrer de 2026, l'Ajuntament de Vinyols i els Arcs sol·licita informe del Departament de Cultura en relació amb el Projecte d'arranjament de la coberta de l'edifici de l'Ajuntament de Vinyols i els Arcs, situada a l'edifici del carrer Major, 2, de Vinyols i els Arcs (Baix Camp). El registre d'entrada de la sol·licitud és 9033/14902/2026.

ANTECEDENTS

En relació amb aquesta finca consten el següents antecedents:

- En la convocatòria del trienni 2023-2025 de subvencions per a l'execució d'obres de restauració i consolidació d'immobles de notable valor cultural, l'Ajuntament de Vinyols i els Arcs va sol·licitar una subvenció per al restauració de la torre de cal Torre, però no va resultar-ne beneficiari.
- En data 18 de novembre de 2024, l'Ajuntament de Vinyols i els Arcs, sol·licita informe del Departament de Cultura, en relació amb una consulta sobre el canvi de fusteries de cal Torrell (registre d'entrada 9033/162222/2024). El Departament de Cultura va informar que
les fusteries que es volen substituir tenen uns valors estètics que cal preservar. Per tal de preservar l'autenticitat del bé, el més convenient és conservar les fusteries, més que no pas substituir-les. En el cas, però, que es faci del tot imprescindible substituir-les, cal fer-ho de manera que se'n preservin els valors estètics, és a dir la geometria, la posició, l'aparença material i el cromatisme.

En cas que es pretenguin substituir les finestres de la torre quadrada de defensa (BCIN 1828-MH) cal seguir el procediment descrit a l'article 34 de la llei de patrimoni.

- En data 20 de maig de 2025, l'Ajuntament de Vinyols i els Arcs sol·licita informe del Departament de Cultura en relació a la substitució de les finestres de les oficines de l'Ajuntament (registre d'entrada 9033/71310/2025). El Departament de Cultura va informar favorablement amb la següent recomanació:
 - Que es preservin els porticons i les fallebes per tal de conservar, en la mesura del possible, l'autenticitat material del bé.

I el següent recordatori:

- Durant l'execució dels treballs s'ha d'estar atent a què les dimensions dels bastiments i dels remitjos de les noves fusteries siguin com els històrics.



S073/2026

- En la convocatòria del trienni 2025-2027 de subvencions per a l'execució d'obres de conservació i manteniment d'immobles de notable valor cultural, l'Ajuntament de Vinyols i els Arcs va sol·licitar una subvenció per a l'arranjament de la teulada, és a dir, per al projecte objecte del present informe. El projecte va resultar-ne beneficiari amb un import de 100.000 euros.

PROTECCIÓ

L'immoble objecte del present informe es correspon amb la casa Torrell, bé catalogat Bé Cultural d'Interès Local (d'ara en endavant BCIL), amb número de Catàleg del Patrimoni Cultural Català 3811-I. També es troba inclòs al catàleg de protecció del patrimoni històrico-artístic de les Normes Subsidiàries de Vinyols i els Arcs, amb la referència 2c "Edifici de les oficines municipals (cal Torrell)", i protecció total.

DESCRIPCIÓ DEL BÉ

Segons l'inventari de patrimoni arquitectònic,

Gran casa amb porta d'arc amb llinda, de carreus encoixinats. Pati ample, escala amb petites voltes decorades amb garlandes, de començaments del segle XX. Als racons, tosques figures al·legòriques. Baixos amb arcades i voltes, de maons principalment. Pis principal amb grans sales, amb sòl de ceràmica, amb dibuix del tipus Poblet. La part inferior ha estat objecte d'importants transformacions. La torre forma cos amb la casa.

Les notícies que se'n donen, són que

L'antiga casa comunal estava al número 27 del carrer Major. L'edifici de l'actual ajuntament fou construït per la família Torrent probablement a finals del segle XVI. Al marc de l'entrada figura l'escut de la casa. A mitjan segle XVII esdevingué propietat de la família Folc, que s'establí a la vila. Des d'aleshores fou coneguda com a la "casa gran de Folc". A final de segle XVIII passa a ser propietat de la família Nicolau. L'any 1859 era del tinent general D. de los Ríos, i el seus hereus van vendre l'edifici a la corporació municipal en 1884.

PROPOSTA

El document que descriu la proposta d'intervenció objecte del present informe es titula Projecte d'arranjament de la coberta de l'edifici de l'Ajuntament de Vinyols i els Arcs. El descrivim a continuació.

En relació amb els condicionants de partida, la memòria diu:

A la zona d'intervenció (coberta i badalot) el forjat és de bigueta de fusta i entrebigat de rajola ceràmica sobre rastells de fusta, les biguetes tenen una secció aproximada de 12x15/15x15/17x17cm tot i que va variant donada la seva geometria irregular. La separació entre les biguetes és de aproximadament 60 cm. Aquestes biguetes es



S073/2026

recolzen als corresponents murs de càrrega o als pòrtics formats per pilars de fàbrica i jàsseres de fusta.

Segons la memòria descriptiva, la descripció de l'actuació és:

L'obra objecte del projecte consisteix en assolir les condicions necessàries per tal de:

- Garantir l'estanquitat de la coberta de l'edifici.
- Millorar l'aïllament tèrmic dels espais inferiors de coberta (golfes).
- Garantir la correcta evacuació de les aigües pluvials.
- Garantir la durabilitat dels elements de revestiment de la coberta i del badalot.
- Garantir la seguretat durant les tasques de manteniment de la coberta mitjançant sistema anticaigudes fixe (línia de vida).

Per tal de garantir l'estanquitat de la coberta es proposa el canvi de la totalitat de les teules i careners, amb la nova col·locació de teules ceràmiques de les mateixes mides i forma. S'aprofitaran les teules velles que s'han desmuntat i que estiguin en bon estat, per tornar-les a col·locar com a teules de cobertura. Si no fos possible l'aprofitament d'una quantitat de teules que permeti garantir una cobertura homogènia des del punt de vista estètic s'aprofitaran les teules existents com a teules de canalera.

S'ha escollit la solució constructiva per les següents raons:

1. Té un cost relativament baix a nivell econòmic
2. Té una execució senzilla i l'edifici pot mantenir la seva activitat.
3. Implica menys riscos per als treballadors, ja que es manté l'entrebigat amb ceràmic com a base de treball.
4. No suposa un augment de càrrega significatiu a nivell estructural en cap cas la sobrecàrrega suposa més de 30 kg/m², n'hi s'afecta de cap forma a la estructura.
5. Es conserva la volumetria i l'estètica de l'edifici.

L'àrea de la coberta, on es farà la intervenció, té una superfície de 487,75 m².

La memòria constructiva especifica el detall de la intervenció. Diu:

- Enderrocs i treballs previs. (...). Primerament es procedirà al desmuntatge del carener, la teulada i la tortugada amb mitjans manuals, posteriorment es realitzarà la neteja i aplec de les teules per a posterior aprofitament. S'arrencaran els baixants d'aigües pluvials i les seves fixacions amb mitjans manuals. A la zona del badalot es repicarà el revestiment d'arrebossat dels paraments verticals amb mitjans manuals. Durant l'execució dels treballs es col·locarà un sistema anticaigudes permanent compost per una nova línia de vida homologada i certificada per empresa acreditada instal·ladora segons especificacions de projecte que servirà com a sistema de seguretat per a futures tasques de manteniment de la coberta (...).
- Coberta. Un cop realitzat el desmuntatge de la teulada es realitzarà el recrescut del ràfec de volada amb 2-3 fulls de maó massís per tal d'aconseguir la cota necessària per tal d'encabir les noves capes de coberta. Per tal de regularitzar els desnivells existents en el entrebigat ceràmic de la coberta es realitzarà una capa de morter lleuger de ciment i perlita amb vermiculita, de 500 kg/m³ de densitat, el gruix serà variable segons les necessitats i estarà armat amb malla de fibra de vidre revestida de PVC, de



S073/2026

dimensions 10x10 mm, amb un pes mínim de 145 g/m². Per tal d'evitar les possibles condensacions posteriorment es col·locarà una barrera de vapor/estanquitat amb vel de polietilè de 400 µm i 374 gm², col·locada no adherida. Tot seguit es realitzarà un Sistema SIATE "ONDULINE" o similar, d'impermeabilització i aïllament tèrmic, compost per:

- Aïllament tèrmic: plafó sandvitx encadellat, Ondutherm Basic A100+H19 "ONDULINE", fixat al suport mitjançant claus, Hueco "ONDULINE";
- Impermeabilització: placa sota teula, asfàltica DRS, BT 235 "ONDULINE", fixada al panell amb claus, Cap de PVC "ONDULINE";
- Cobertura: Col·locació de teules ceràmiques recuperades i previsió d'un 50% de teules noves, fixades amb escuma de poliuretà, Ondufoam "onduline" i amb morter de calç sobre la placa impermeable Onduline.

Inclourà la formació del carener i el subministrament i col·locació de les teules especials de ventilació 1u/10 m². Inclourà una peça d'acabat de fusta per al tancament i protecció dels panells en ràfecs i laterals. Es realitzarà segellat amb massilla de poliuretà, Onduflex 300 (300 cm³) "onduline", per a segellat de junts entre panells i làmina autoadhesiva auto protegida Ondufilm "onduline", per al segellat de junts entre panells i entre panells i trobades. Es realitzarà la substitució de les peces de l'entrebigat ceràmic que es puguin trencar durant l'execució dels treballs. Es preveu la reposició d'un 20% de la superfície d'entrebigat de la coberta. Es realitzarà una nova canal exterior ceràmica de peces de tortugada, de diàmetre mínim 250mm col·locada a la vora del ràfec, amb morter mixt i connectada als nous baixants. Els nous baixants seran de tub de xapa de coure amb unió longitudinal plegada, de diàmetre nominal 120 mm i de 0,6 mm de gruix, incloses les peces especials i fixats mecànicament amb brides.

- Badalot. Un cop realitzat el repicat del revestiment vertical del badalot es farà un cosit de les possibles esquerdes amb grapa d'armadura d'acer inoxidable austenític en barres, col·locada en l'orifici fet a l'obra i reblert amb injecció de morter polimèric de ciment amb resines sintètiques i fibres, fluid i de retracció controlada. Finalment es realitzarà un nou revestiment de morter esquerdejat i capa final amb morter de calç. Es realitzarà un pintat amb pintura a la calç amb acabat llis, amb dues capes d'acabat color a definir per la DF. Es substituiran els 4 escopidors d'ampit de les finestres existents amb rajola ceràmica fina, de color vermell, amb trencaigües, col·locada amb morter mixt. Es recol·locaran les teules mogudes de la coberta del badalot amb morter.

CONSIDERACIONS – PATRIMONI ARQUITECTÒNIC

La intervenció que es planteja al projecte d'arranjament de la coberta de cal Torrell, que és un bé cultural d'interès local, incideix de forma parcial a la torre de cal Torrell, que és un bé cultural d'interès nacional. És per aquest motiu que la part del projecte que afecta la torre (és a dir, l'entrega de la teulada contra el parament de la torre) ha de ser autoritzat per la Comissió Territorial del Patrimoni Cultural.

Les presents consideracions les fem en relació a la resta del projecte.

L'arranjament de la teulada de cal Torrell té per objectiu assolir l'estanqueïtat de la teulada i millorar-ne l'aïllament tèrmic, sense afectació estructural sobre el bé. Es tracta, doncs, d'una intervenció de manteniment extraordinari necessari per al bon manteniment de l'edifici.



S073/2026

A continuació descrivim, punt per punt, les consideracions sobre la proposta sobre les quals es fonamenten les conclusions de l'informe.

Teulat

En relació amb el teulat, la proposta diu que "s'aprofitaran les teules velles (...) per a tornar-les a col·locar com a teules de cobertura. Si no fos possible (...) s'aprofitaran les teules existents com a teules de canalera".

Tenint en consideració el valor estètic i històric del teulat existent, considerem que no és oportú que la imatge de la teulada canviï substancialment. Per aquest motiu, en cas que no hi hagués suficients teules originals per a cobrir les necessitats de teules cobertores de tot el teulat, caldria proveir-se de teules semblants a les existents per assolir el 100% de la superfície de teules cobertores. En cap cas, la imatge de la futura teulada pot ser diferent que la de la teulada existent.

Entrega del teulat

L'entrega del teulat contra la torre protegida com a bé cultural d'interès nacional es resol per mitjà d'un remat amb planxa d'acer que s'encavalca 10 cm sobre el teulat i s'enfila 25 cm pels paraments verticals.

Considerem que l'afectació d'aquest remat sobre els paraments de la torre està plantejada de forma que afecta el bé de forma mínima, perquè no s'hi encasta.

Tot i amb això, considerem que caldria garantir que aquest remat no sigui visible des de l'espai públic per la natura reflectant del material que el conforma.

Ràfec i tortugada

Per tal que la secció del nou ràfec pugui absorbir l'augment de gruix de les noves capes del teulat (impermeabilitzant, aïllament, etc.), la proposta presentada preveu afegir dues filades de rajoles al ràfec i col·locar una nova tortugada, havent retirat prèviament l'antiga.

Per tal d'evitar aquesta alteració material del bé, considerem que seria més oportú que les darreres filades de teules del teulat adquirissin un pendent lleugerament superior al de la resta de la coberta per tal que poguessin entregar a la cota de la tortugada existent. Així es podria mantenir la configuració del ràfec actual i la de la tortugada.

Aquesta modificació de la solució del ràfec, si en obra és materialment factible, faria compatible la preservació del ràfec i barbacana originals amb la de l'augment del gruix de la coberta a causa del nou aïllant i capa impermeable.

Baixants

La proposta preveu substituir els baixants actuals per baixants de coure, cosa que considerem que no afecta negativament el bé.

Tot i amb això, considerem que seria oportú, des d'un punt de vista del patrimoni arquitectònic, recuperar la totalitat del sistema d'evacuació d'aigües relacionat amb la



S073/2026

tortugada existents per mitjà de gàrgoles. En tot cas, aquest aspecte es tracta d'una recomanació.

Revestiment del badalot

La proposta preveu repicar el revestiment de la torratxa, reparar les esquerdes i revestir-lo de nou. Per tal i com està redactada la memòria i el pressupost, no queda del tot clar que el nou revestiment hagi de ser de morter de calç en la seva totalitat. Com que es diu que "es realitzarà un nou revestiment de morter esquerdejat i capa final amb morter de calç" es podria arribar a entendre que l'esquerdejat serà de morter de ciment de Pòrtland. Per aquest motiu, posem com a condició que el nou morter no pot ser de ciment de Pòrtland.

Finalment, en relació amb el revestiment actual, cal dir que el projecte no fa esment dels motius decoratius de la torratxa. En aquest sentit, considerem que abans de procedir al seu repicat, cal que es determini que els motius no tenen un valor històric o artístic, motiu pel qual posem com a condició que abans del repicat del revestiment i un cop ja estiguin muntades les bastides la direcció de l'obra avisi el Departament de Cultura per a poder determinar els passos a seguir.

Línia de vida

Finalment, cal posar de manifest que no s'especifica com s'instal·larà la nova línia de vida permanent que "servirà com a sistema de seguretat per a futures tasques de manteniment de la coberta". En relació amb aquest aspecte, considerem que cal recordar que la línia de vida no pot afectar la torre sense l'autorització prèvia de la Comissió.

FONAMENTS DE DRET

És d'aplicació en aquest informe la normativa següent:

- Llei 9/1993, de 30 de setembre, del patrimoni cultural català.
- Decret 78/2002, de 5 de març, del reglament de protecció del patrimoni arqueològic i paleontològic de Catalunya.

Aquest informe s'emet únicament d'acord amb la normativa de patrimoni cultural i, per tant, no prejunta l'adequació o la no adequació de la proposta a altres normatives que li siguin d'aplicació.

CONCLUSIONS

Informo **FAVORABLEMENT** sobre el Projecte d'arranjament de la coberta de l'edifici de l'Ajuntament de Vinyols i els Arcs amb les següents **condicions**:

- En cas que no hi hagués suficients teules originals per a cobrir les necessitats de teules cobertores de tot el teulat, caldria proveir-se de teules semblants a les existents per assolir el 100% de la superfície de teules cobertores.



S073/2026

- El remat de planxa d'acer que resol l'entrega de la teulada contra la torre no pot ser visible des de la plaça de l'església.
- Cal conservar la configuració actual del ràfec i la tortugada, sempre que sigui possible donar el pendent suficient a les darreres filades de teules de la coberta.
- El morter de la torratxa no pot contenir ciment de Pòrtland.
- Abans de procedir al repicat del revestiment de la torratxa, un cop ja siguin muntades les bastides, caldrà que la direcció de l'obra avisi els tècnics dels Serveis Territorials del Departament de Cultura per tal que valorin *in situ* el procediment a seguir.

El següent **recordatori**:

- La nova línia de vida no es pot ancorar a la torre sense autorització prèvia de la Comissió Territorial del Patrimoni Cultural.

I la següent **recomanació**:

- Considerem que seria oportú, des d'un punt de vista del patrimoni arquitectònic, recuperar el sistema d'evacuació d'aigües històric, és a dir, vincular la tortugada existent amb la recuperació d'un sistema de gàrgoles.

Finalment, fem constar que aquest informe s'emet únicament en base a la normativa de patrimoni cultural i, per tant, no prejutja l'adequació o la no adequació de la proposta a altres normatives sectorials que li siguin d'aplicació i, especialment, a la normativa urbanística municipal que li és d'aplicació.

Recordem que el present informe és complementari de la pertinent autorització de la Comissió Territorial del Patrimoni Cultural en relació amb la part del projecte que afecta la torre de cal Torrell, que està declarada Bé Cultural d'Interès Nacional.

L'arquitecta dels Serveis Territorials